

Notat om den nye dagpengeaftale

Indledning

Regeringen, Dansk Folkeparti og Socialdemokraterne har d. 22. oktober 2015 indgået en politisk aftale om et tryggere dagpengesystem med afsæt i Dagpengekommisionens anbefalinger.

I dette notat redegøres for den politiske aftales nærmere indhold samt kort om den samlede økonomi for den politiske aftale om et tryggere dagpengesystem.

Aftalens nærmere indhold

Den politisk vedtagne aftale om et tryggere dagpengesystem indeholder en lang række ændringer og tiltag, herunder vedrørende følgende og vigtigste:

- Optjening af dagpengeretten
- Genoptjening af dagpengeretten
- Opgørelse og forbrug af dagpengeretten
- Satsberegning for lønmodtagere
- Karensdage
- Dimittenddagpenge og dimittendsats

Ad – Optjening af dagpengeretten

Aftalepartierne er enige om at indføre en indkomstbaseret optjening for personer, der skal indplaceres i dagpengesystemet.

Den indkomstbaserede optjening gælder for personer, som skal indplaceres i dagpengesystemet for første gang, eller som skal indplaceres igen hvis den 3-årige referenceperiode er udløbet, og der ikke længere er beskæftigelse på beskæftigelseskontoen jf. nærmere herom nedenfor.

Den indkomstbaserede optjening indebærer, at dagpengeretten fremover optjenes på baggrund af indkomst svarende til kr. 212.400¹ inden for de seneste 3 år² – al A- og B-indkomst fra udstøttet beskæftigelse, hvor der er betalt arbejdsmarkedsbidrag, indgår i opgørelsen.

Der kan imidlertid højest medregnes kr. 17.700 pr. måned, hvorfor ingen kan optjene dagpengeret på mindre end 12 måneder uanset indkomstniveau³ – derimod vil beskæftigelse til en lavere løn betyde, at det kan tage mere end 12 måneder at opnå dagpengeret.

Personer, der tjener mindre end kr. 17.700 pr. måned som fuldtidsbeskæftiget, bliver således mere end 1 år (1.924 timer) om at optjene dagpengeret.

Ad – Genoptjening af dagpengeretten

Aftalepartierne er enige om at indføre en månedsbaseret beskæftigelseskantomodel med fleksibel genoptjening.

Indførelsen af en månedsbaserede beskæftigelseskantomodel indebærer, at dagpengeperioden fremover kan forlænges til sammenlagt 3 år, såfremt der opnås udstøttet beskæftigelse i løbet af den ordinære 2-årige dagpengeperiode.

¹ 2014-niveau

² Optjeningsperioden kan forlænges på baggrund af perioder med sygedagpenge, barseldagpenge, støtte til pasning af handicappet eller alvorligt sygt barn, og pasning af døende i eget hjem.

³ 12 måneder x kr. 17.700 = kr. 212.400.

Forlængelsen af dagpengeperioden sker ved at konvertere beskæftigelsestimer på beskæftigelseskontoen i forholdet 1:2 – tidligste måneders beskæftigelse forbruges først.

Personer, der opnår udstøttet beskæftigelse i løbet af den ordinære 2-årige dagpengeperiode, får således mulighed for at forlænge dagpengeperioden med 1 år.

Ad – Opgørelse og forbrug af dagpengeretten

Aftalepartierne er enige om at forbrug af dagpenge skal beregnes i timer frem for uger, og at forbruget skal opgøres og afregnes månedsvis.

Den ændrede afregningsmetode indebærer, at dagpengeperioden fremover opgøres til 3.848⁴ timer i stedet for 104 uger, som tilfældet er det med de gældende regler.

Den ændrede afregningsmetode indebærer endvidere, at forbrug af dagpengeretten fremover afregnes time for time – 15 timers ledighed vil fremover medføre forbrug af 15 timers dagpengeret i stedet for en hele uges dagpengeret, som tilfældet er det med de gældende regler.

Personer, der opnår udstøttet beskæftigelse af kortere varighed, forbruger således alene det antal timer, som pågældende er i udstøttet beskæftigelse.

Ad – Satsberegning for lønmodtagere

Aftalepartierne er enige om at dagpengesatsen for lønmodtagere skal beregnes på baggrund af lønindtægten i de 12 måneder med højeste lønindtægt fra udstøttet beskæftigelse inden for de seneste 24 måneder⁵.

Den ændrede satsberegning indebærer, at dagpengesatsen fremover beregnes på baggrund af den højeste lønindtægt inden for de seneste 24 måneder, mod de seneste 3 måneders lønindtægt, som tilfældet er det efter de gældende regler.

Den ændrede satsberegning indebærer endvidere, at dagpengesatsen fremover beregnes på baggrund af gennemsnittet af alle måneder med lønindkomst inden for 24 måneder, såfremt der ikke foreligger 12 måneder med lønindkomst inden for de seneste 24 måneder.

Personer, der har haft høj lønindtægt i 12 måneder inden for de seneste 24 måneder, får således en højere dagpengesats end personer med lav lønindtægt i samme periode.

Ad – Karensdage

Aftalepartierne er enige om at indføre 1 karenssdag hver 4. måned for personer med høj ledighed, svarende til 3 karenssdage pr. år for fuldtidsledige.

Karensdagene indebærer, at personer, som ikke har været fuldtidsbeskæftiget i mere end 20 dage inden for 4 måneder, bliver sanktioneret – alle betingelse for dagpengeret skal opfyldes i karenssdagene.

Personer, der er ramt af langtidsledighed, mister således 3 dages dagpenge om året.

Ad – Dimittenddagpenge og dimittendsats

Dimittenddagpenge

Aftalepartierne er enige om at personer, der gennemfører en uddannelse *normeret* til mindst 18 måneder, kan opnå ret til dagpenge på dimittendvilkår.

⁴ 104 uger x 37 timer = 3.848 timer

⁵ Beregningsperioden forlænges automatisk efter samme regler som optjeningsperioden (ved sygdom, barsel mv.)

Ændringerne for retten til dagpenge på dimittendvilkår indebærer, at uddannelsens faktiske varighed og tidspunktet for den afsluttende eksamen er underordnet, så længe den studerende har fulgt studieplanen for uddannelsen og ikke en individuelt tilrettelagt studieplan.

Personer, der har gennemført en uddannelse normeret til mindst 18 måneder, kan således opnå ret til dagpenge på dimittendvilkår 18 måneder efter påbegyndelse af uddannelsen.

Dimittendsats

Aftalepartierne er enige om at nedsætte dimittendsatsen til 71,5 % af højeste dagpengesats for ikke-forsørgere, og 82 % af højeste dagpengesats for forsørgere.

Personer, der modtager dagpenge på dimittendvilkår, og som ikke er forsørgere, får således udbetalt mindre i dagpenge end tilfældet er det med de gældende regler.

Samlet økonomi

Den politiske aftale om et tryggere dagpengesystem indebærer samlede strukturelle offentlige merudgifter på kr. 300 millioner årligt i varig virkning.

De samlede justeringer skønnes at reducere antallet af personer, der opbruger dagpengeretten med godt 2.000 personer strukturelt i et fuldt indfaset 2-årigt dagpengesystem – dette svarer til en reduktion på knap 25 %.

Det skønnes ligeledes at den politisk vedtagne aftale om et tryggere dagpengesystem svækker den strukturelle beskæftigelse med i størrelsesordenen godt 800 personer.

Oversigt

En oversigt over ændringerne af reglerne som følge af den politisk vedtagne aftale om et tryggere dagpengesystem er vedlagt dette notat som et bilag.

//Mette Ye Sørensen
Cand.jur.